

## POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa Z. K.  
przeciwko P. Spółce Akcyjnej w W.  
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 14 maja 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powódki  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 24 października 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

### UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powódki Z. K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 24 października 2018 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej

ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Zdaniem skarżącej w niniejszej sprawie występują trzy istotne zagadnienia prawne. Pierwsze z nich dotyczy możliwości uwzględnienia powództwa przez sąd w razie braku wskazania w pozwie o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, że tytułowi egzekucyjnemu w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego została nadana kolejna klauzula wykonalności. Drugie z nich odnosi się do tego, czy w wyżej nakreślonej sytuacji sprecyzowanie żądania powoda w apelacji poprzez wskazanie, że żąda on pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, stanowiącego bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności na rzecz wystawcy oraz w klauzulę wykonalności wydaną na rzecz następcy prawnego wystawcy (pozwanego), stanowi zmianę żądania w rozumieniu art. 383 k.p.c. Trzecie z nich wymaga rozstrzygnięcia, czy w przypadku powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, ze względu na przedawnienie roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym, po jego powstaniu, sąd bierze pod uwagę stan z chwili wniesienia pozwu, czy stan z chwili zamknięcia rozprawy.

Przedstawione przez skarżącą uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przemawia jednak za tym, że możliwa jest odmienna ocena tak sformułowanych problemów.

Wykładnia art. 776, 777 § 1 pkt 3 oraz art. 840 § 1 k.p.c. nie pozostawia wątpliwości. Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, jakim jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Na podstawie art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia. Roszczenie procesowe oparte na tej regulacji powinno wskazywać to co składa się na cały tytuł wykonawczy, innymi słowy dokładnie określać żądanie (art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c.). Przedmiotem sporu przy powództwie opozycyjnym jest więc wykonalność tytułów wykonawczych, podstawą żądania jest za pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego (wyroki SN z dnia 12 października 2016 r., sygn. akt II CSK 489/16, z dnia 12 lutego 2015 r., sygn. akt IV CSK 272/14, z dnia 4 listopada 2005 r., sygn. akt V CK 296/05, [www.sn.pl](http://www.sn.pl), zob. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 sierpnia 2016 r., sygn. akt I ACa 569/16, LEX nr 2138370). W sprawach mających za przedmiot bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności wyraźnie widoczna jest indywidualizacja podmiotowa takiego tytułu wykonawczego (zob. np. postanowienie SN z dnia 4 marca 2009 r., sygn. akt IV CSK 422/08, OSNC-ZD B/2010, poz. 36, wyrok SN z dnia 21 września 2005 r., sygn. akt V CK 152/05, [www.sn.pl](http://www.sn.pl), uchwałę SN z dnia 2 kwietnia 2004 r., sygn. akt III CZP 9/04, OSNC 2005, nr 6, poz. 98). Nie dziwi zatem formalne podejście Sądu Apelacyjnego, który stwierdza, że żądanie realizowane w procesie opozycyjnym powinno być dokładnie określone w pozwie, jest wiążące dla sądu, a wskazanie konkretnego tytułu wykonawczego, którego pozbawienia wykonalności domaga się powódka nie może być pozostawione dowolnej ocenie, czy korygowane na podstawie art. 350 k.p.c., zaś sąd nie może orzekać co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem powoda, ani zasądzić ponad żądanie. Złożony w niniejszej sprawie pozew zawiera skonkretyzowane żądanie pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 20 kwietnia 2005 r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z dnia 23 sierpnia 2005 r., podczas gdy egzekucja toczy się na podstawie tytułu egzekucyjnego z klauzulą wykonalności z dnia 26 maja 2015 r.

Wątpliwości nie budzi też ocena Sądu Apelacyjnego, że w apelacji powódki dokonano niedopuszczalnej na tym etapie postępowania modyfikacji, polegającej na rozszerzeniu żądania pozwu o pozbawienie wykonalności także tytułu wykonawczego w postaci przedmiotowego bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. na rzecz następcy prawnego postanowieniem Sądu Rejonowego w T. z dnia 26 maja 2015 r. Żądanie powództwa opozycyjnego – jak wyżej – obejmuje wykonalność tytułu wykonawczego, czyli łącznie tytułu egzekucyjnego i jego klauzuli wykonalności, a zgodnie z art. 383

k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami; jednakże w razie zmiany okoliczności można żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się można nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy. Okoliczność ta znana była już wcześniej, postanowienie Sądu Rejonowego z 2015 r. zostało złożone do akt jako załącznik do odpowiedzi na pozew i wówczas była możliwość stosownej modyfikacji żądania.

Możliwości odmiennej oceny nie wywołuje też regulacja art. 316 § 1 k.p.c., zgodnie z którym po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy. W niniejszej sprawie ustalono w oparciu o analizę akt komorniczych, że w przedmiotowym postępowaniu egzekucyjnym można co najwyżej mówić o bezczynności organu egzekucyjnego, ale nie o bezczynności wierzyciela. Ponadto ustalono też, że egzekucja toczyła się nadal w sposób efektywny, co poddaje w wątpliwość twierdzenia skarżącej o przedawnieniu roszczenia stwierdzonego bankowym tytułem egzekucyjnym.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.